

TAKO-posten

Desember 2018

TAKO-senteret ved Lovisenberg Diakonale Sykehus (LDS) er et nasjonalt kompetansesenter for oral helse ved sjeldne diagnoser. Vi ser oral helse i et helhetlig perspektiv og baserer vår virksomhet på en tverrfaglig tilnærming. Tannleger innen forskjellig spesialiteter, tannpleiere, logopeder, fysioterapeut og tannhelsesekretærer samarbeider om undervisning, forskning og klinisk arbeid. Kommunikasjon og formidling er en viktig del av senterets arbeidsoppgaver.

Tilnærming og barrierer

Forelesning om tilnærming og hvordan barrierer kan brytes, i arbeidet med barn og ungdom med utviklingshemming.

Spesialfysioterapeut Malik Mahic og tannlege Anvor Rossow ved TAKO-senteret foreleste på det årlige seminaret for Norsk forening for pedodonti 1.- 2. november i år. Rundt 300 fagpersoner fra tannhelsetjenesten i helge Norge var tilstede i Stavanger for å lære om dette.

Tverrfaglig samarbeid

Orofasciale forhold, oral smerte og ubehag, avvikende sensibilitet, nedsatt oralmotorisk funksjon, kroppsstabilitet, kroppsposisjon og hvordan dette påvirker evnen til å kommunisere var noen av de temaene Mahic omtalte i sin forelesning. Han viste eksempler på orofacial stimuleringsmetodikk til deltakerne. Mahic understreket hvor viktig tverrfaglig samarbeid og helhetlig vurdering er for å minske barrierer.

Likeverdige tannhelsetjenester

Rossow fokuserte på likeverdige tannhelsetjenester og kommunikasjon med kommunikasjonssvake. Hun viste eksempler på bruk av alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) på en tannklinikk til deltakerne.

Ny studie om medfødt tannmangel

En ny kvalitativ studie viser hvorfor psykisk helse og livskvalitet er redusert hos personer født med tannmangel.

Dette kommer fram i en kvalitativ studie som tannpleier Solfrid Sjørgjerd Saltnes ved TAKO-senteret har utført. Artikkelen *Experiences of daily life and oral rehabilitation in oligodontia – a qualitative study*, er nå antatt i tidsskriftet *Acta Odontologica Scandinavica*.

Negative erfaringer

Psykisk helse og redusert livskvalitet ser til å være knyttet til negative aspekter av temaene: Uakseptabelt estetikk, redusert orofacial funksjon, den langsiktige prosessen med oral rehabilitering og negative erfaringer med helsetjenester.

Perspektiv bør være med

Alle temaene hadde betydning for erfart livskvalitet og psykisk helse. Derfor bør dette perspektivet være med ved planlegging og utførelse behandling av helsepersonell, er en av konklusjonene i studien. Les mer på tako.no under Aktuelt.

Vellykket 25 års feiring for TAKO

Jubileet ble markert som en fagdag med rundt 115 gjester tilstede på Lovisenberg Diagonale Sykehus (LDS) torsdag 25. oktober.

Klinikksjef Hilde Nordgarden ved TAKO-senteret ønsket alle velkommen. Administrerende direktør Tone Ikdahl ved LDS trakk en rød tråd i sin innledning fra pioneren Cathinka Guldborg til senterets betydning i dag. Hun slo fast: -Munnen er faktisk en viktig del av kroppen.

Her er noen av de som foreleste. Fra venstre: Hilde Nordgarden, Stein Are Aksnes, Kristoffer Weie, Therese B. Gran, Pamela Åsten, Marianne Lillehagen, Cecilie Rustad, Stefan Axelsson, Helena O. Haugbo og Tommy Sjøfjell. Foto: Brynhild Foshaug

Også leder Stein Are Aksnes ved Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser (NKSD) gratulerte jubelanten og påpekte den viktige betydningen senteret har for personer med en sjelden diagnose og deres orale helse.

Flere brukere tilstede

Det var mange spennende faglige foredrag av fagpersoner. Flere brukere var også til stede for å dele sin erfaringer. Les mer på tako.no under Aktuelt.

Kronikk i Tidende

Klinikksjef Hilde Nordgarden ved TAKO-senteret, har i siste utgave av Tidende en kronikk hun har skrevet om TAKO-senterets virksomhet. «Erfaringer etter 25 år med munnhelse hos mennesker med funksjonshemming og kronisk sykdom» er overskriften. Du kan lese kronikken her: <http://www.tannlegetidende.no/i/2018/11/d1e2689>

Kom på TAKO-dagene i 2019

Påmelding til TAKO-dagene er nå åpnet. Og 25 personer har allerede meldt seg på.

Men det er fortsatt mange plasser ledig. Seminaret skal foregå på Diakonissehuset 21.-22. mars 2019. Påmeldingsfrist er 16. februar 2019.

Første dag arrangeres det et basiskurs i oral motorikk. Andre dag er det fagseminar om kartlegging og behandling av talemotoriske vansker. Du kan lese mer om dette på tako.no og FB-siden vår.

Inviterer til studiedag

Lurer du på hva TAKO-senteret arbeider med? Vi inviterer deg som vil vite mer om hva vi gjør, til å delta på studiedag i 29. april 2019. Påmeldingsfrist er 29. mars 2019. Studiedagen er gratis og lunsj er inkludert.

Tako.no

Målet med TAKO-posten er å hjelpe deg å finne informasjon som kan bidra til å bedre den orale helsen hos personer som har en sjelden diagnose. Send e-post til tako@tako.no så setter vi deg på distribusjonslisten vår. TAKO-posten blir også lagt ut på tako.no.

Følg oss på FB

Søker du på **TAKOsenteret** så finner du oss på facebook. Sett deg på Følg, så vil du få varsler når vi deler informasjon om forskning, invitasjon til studiebesøk, TAKO-dagene med mer.

TAKO-senteret

Tlf: + 47 23 22 50 00

E-post: tako@tako.no

www.tako.no

[facebook.com/TAKOsenteret/](https://www.facebook.com/TAKOsenteret/)

Postadresse:

Lovisenberg Diagonale Sykehus

TAKO-senteret

Pb. 4970 Nydalen

0440 Oslo

Besøksadresse:

Lovisenberggt. 17, Hjørneinngangen

Faglig ansvarlig: Hilde Nordgarden

Redaktør: Brynhild Foshaug

Foto: Brynhild Foshaug, Mari Stølen